

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Odvetniška vlada

Pariz, 23. junija.

Tako se tukaj označuje nova Chautempsova vlada. V njej je namreč 15 odvetnikov. Nova vlada se bistveno in skoro v ničemer ne razlikuje od prejšnje Blumove vlade in je tudi v sestavi sedanje vlade povdarek Ljudske fronte. Razlika je samo ta, da so strankarske sile v vladi nekoliko drugače razporejene. V novi Chautempsovi vladi igrajo glavno vlogo radikali in socialisti. Največ je radikalov, in sicer 17, socialistov pa 13. Dva člana nove vlade sta predstavnika takozvane socialistične unije, 6 članov pripada demokratski levici, en član neodvisni levici.

Tudi program nove vlade ne izkazuje bistvenih poant. Program Ljudske fronte je slej ko prej v veljavi, edina razlika napram Blumovi vladi je samo v tem, da se bo Chautempsova vlada v finančni politiki vrnila k liberalnejši politiki. Gre za to, da se zopet dvigne zaupanje. Za to težko nalogo pa pravijo, da ni nikdo sposobnejši kakor je Chautemps, ki bo v svrhu uravnovešanja finančnega vprašanja zasledoval morda iste cilje, kakor jih je Leon Blum, vendar pa uporabljajoč drugačne metode, kakor sta jih hotela uveljaviti Blum in njegov finančni minister Auriol. Gotovo pa je, da ne bo vlada v izvajanju svojega finančnega programa ničesar storila pred prihodom novega finančnega ministra Georga Bonneta, dosedanjega francoskega poslanika v New Yorku, ki je že imel pred odhodom v Pariz posvetovanje o ekonomskih vprašanjih z prezidentom Rooseveltom, ameriškim zunanjim ministrom Hullom ter belgijskim predsednikom vlade Van Zeelandom, ki se, kakor znano, pravkar nahaja na obisku v New Yorku. Govori se, da gre za novo ameriško posojilo, ni pa še gotovo, ali pojdejo finančni strokovnjaki v novi vladi po isti poti, po kateri je korakala Blumova vlada, v katere načrtu je bila med drugim predvidena tudi prisilna konverzija rent ob istočasnem znižanju vrednosti franka.

Nova vlada bo potemtakem izvemši nove metode v izvajanju finančne politike nadaljevala delo Blumove vlade Ljudske fronte. Niti govora ni po informacijah o tem, da bi se sprevračale reforme in pridobitve v prid širokim narodnim slojem, ki jih je dala Blumova vlada. »Journal« piše med drugim, da predstavlja Chautempsova vlada kabinet Ljudske fronte, ki pa ni toliko pod vodstvom socialistov, ampak bolj radikalnih socialistov. V poslanski zbornici bo imela nova vlada isto večino, na katero se je opirala Blumova vlada. V senatu pa bo lahko Chautempsova, v finančnem oziru opreznost politika, lahko pomirila senatorje, zlasti one, ki so zadnje dni odkrito pokazali svojo sovražnost napram zahtevanim finančnim pooblastilom, ker ji niso mogli spraviti v sklad s svojimi republikanskimi in liberalnimi načeli. Tudi ima nova vlada to prednost, da je manj bojovita in v gotovih ozirih bolj umerjena kakor prejšnja Blumova vlada.

Kakor pri vseh dosedanjih francoskih vladnih krizah, tako se je tudi pri tej najnovejši pariški vladni krizi razodela zrela prevdarnost in nepopačeni demokratični duh galskega narodnega genija. Četudi se je Leon Blum lahko skliceval na veliko večino naroda, ki je ob zadnjih volitvah oddal zanj in druge levičarske struje svoje glasove, in bi se kje drugod ob takšnih okoliščinah utegnile izvajati povsem drugačne posledice, kakor je n. pr. demisijska vlada, je francoska demokracija

Za Evropo kritičnih 36 ur!

LONDON, 24. junija. V tukajšnjih krogih je zbudila splošno presenečenje okolnost, da sta Nemčija ter Italija ponovno izstopili iz londonske nevtralnostnega odbora. V dobro informiranih krogih pravijo, da je po odpovedi sodelovanja v mednarodni kontroli med Berlinom in Rimom sklenjen dogovor, v smislu katerega bosta obe državi izvršili demonstracijo pred Valencijo. Diplomatični sodruinik »Daily Maila« doznava, da bo v teku 36 ur sledila nemška pomorska demonstracija pred Valencijo ob sodelovanju italijanskih vojnihi ladij. — Vojne ladje, ki pripadajo kontrolni službi, se bodo pod državnimi zastavami ter v polni vojni odpremi pojavile pred Valencijo, vendar pa ne bodo streljale, ako ne bodo izzvane. Reuter poroča iz Gibraltara: Nemške vojne ladje »Köln«, »Tiger«, »Fux« in »Leopard« so prispele v Algeciras. Ostale nemške ladje, med njimi »Leipzig« so videli pred Ceuto.

PARIZ, 24. junija. V tukajšnjih krogih pričakujejo z največjo napetostjo, kakšne bodo posledice skrivnostnih posvetovanj pri Hitlerju. V političnih krogih se poraja vprašanje, ali se bosta Nemčija in Italija zadovoljili samo s tem, da izvršita pomorsko demonstracijo pred Valencijo, saj ni pri tem izključeno, da nastanejo novi, strašni incidenti, ki bi mogli definitivno ogroziti mir. Največja nevarnost prej radi tega, če bi se Nemčija in Italija odločili za popolno svobodno akcijo v španski državljanski vojni, ker bi to pomenilo intervencijo, ki bi ji nedvomno sledila intervencija z druge strani, pri čemer ni izključena splošna vojna. »Petit Parisien« piše, da bi v slučaju, če bi nemška in italijanska akcija šli predaleč, bili Francija in Anglija primorani, da ponovno proučita svojo sigurnost v Sredozemskem morju, na Pirenejskem polotoku, v Španiji, Gibraltaru in Maroku ter da storita nujne ukrepe. Mir v Evropi, tako piše navedeni očiščeni list, se nahaja v največji nevarnosti.

LONDON, 24. junija. Zadržanje Velike Britanije je ovirano po velikih težavah, ker gre za to, da se dokaže, kdo je izvršil oziroma kdo je skušal izvršiti torpediranje nemške križarke »Leipzig«. London sicer ne sumi v dobro vero prič, vendar je izkušnja dokazala, da so se ob priliki ugotavljanja napadov potom torpeda čestokrat že storili napačni zaključki, ter da se zvoki pod vodo lahko povsem krivo tolmačijo. Na drugi strani pa ni lahko iti preko odločne izjave valencijske vlade, da se ni v kritičnem času nahajala nobena vojna ladja valencijske vlade v bližini »Leipzig«.

Poljska vlada: nadškof Sapieha

VARŠAVA, 24. junija. United Press poroča v zvezi s predstojecim obiskom kralja Karla romunskega v Poljski, da se je sprožilo sporno vprašanje med poljsko vlado na eni strani in krakovskim nadškofom Sapieho na drugi strani. Sapieha se namreč brani, da bi kralju Karolu, ki prispe v soboto na poljska tla, dovolil prestopiti krakovsko katedralo, da bi posetil grob pokojnega maršala Piłsudskega. Nadškof je izjavil, da se pri tej odločitvi opira na okolnost, da ni kralj Karol

katoličan. Radi tega je Sapieha predlagal, da bi se za ta čas prenesla rakev pokojnega maršala iz katedrale, kjer bi kralj Karol lahko počastil spomin mrtvega maršala. V demonstracijo proti temu se je odločil predsednik vlade Sladkowski, da poda demisijsko, ki je pa državni prezident Moscicki ni sprejel. V političnih krogih pričakujejo sedaj diplomatske akcije, po katerih naj bi Vatikan interveniral v tem konfliktu.

30 laških letalcev padlo v španskih borbah

SALAMANCA, 24. junija. Havas poroča: Francov glavni stan poroča: Na biskajski fronti se nadaljuje napredovanje frankovcev. Na santandrski fronti so republikanci izvršili močan napad, ki pa je bil ob težkih izgubah odbit. Na osta-

lih frontah ni nič novega.

RIM, 24. junija. Danes je bil objavljen nov seznam v Španiji padlih italijanskih prostovoljcev. V smislu teh seznamov je v teh borbah padlo v zadnjem času med drugim 30 italijanskih letalcev.

Obsojeni narodnosocialistični atentatorji — Pripravljali so atentat na Schuschnigga iz letala

DUNAJ, 24. junija. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem je bila včeraj razprava proti narodno socialističnemu atentatorju inž. Fritzju Woitscheju, slabičarskemu pomočniku Antonu Haslingerju in dijaku Maksu Kollerju in sicer radi atentatov dne 9. septembra 1936 na raznih železnicah in na južnem kolodvoru ter raznih drugih dunajskih kolodvorih. Woitsche je bil obsojen na 12 let težke ječe, Koller pa na 6 let. Woitsche pa se bo moral zagovarjati tudi radi obtožbe, ker je pripravljaj atentat proti Schuschniggu, in sicer z bombardiranjem iz letala na poslopje, kjer uraduje

zvezni kancelar.

DUNAJ, 24. junija. V Predariski so odkrili tajno organizacijo Hitlerjeve mladine, ki je imela svoj sedež v Bregenzu, Dornbirnu, Feldkirchu in Bludenzu. Ta organizacija je vršila ter pripravljala razne sabotažne in bojkotne čine. Tako so se na primer ob priliki obiska rajhovskih železničarjev v posebnih letalcih pozivali nemški železničarji, da posejajo samo gotove lokale. Poročilo Domovinske fronte opozarja, da so taki ilegalni bojkoti v nasprotju z avstrijsko-rajhovskim sporazumom z dne 11. julija.

Windsorski vojvoda proslavlja na Dunaju svoj 43. rojstni dan

DUNAJ, 24. junija. Vojvoda Windsorški je slavil včeraj tukaj svoj 43. rojstni dan. Ob tej priliki je prejel mnogo čestitk in darov. Pretežni del darov je iz Anglije. Tudi avstrijska javnost mu je vendarle sijajno prestala to težko preizkušnjo ter je v areni strujnih, političnih ter gospodarsko socialnih treh izšla kot nesporna, edina zmagovalka.

pokazala svoje simpatije in je silno veliko Avstrijcev vpisalo svoje čestitke v knjigo za čestitanje v hotelu »Bristol«, kjer sta se vojvoda in vojvodinja nastanila. Ob prihodu na Dunaj je vojvoda dejal, da bo ostal tukaj dva do tri dni, vendar pa je danes spremenil ta sklep ter je izjavil, da mu Dunaj tako ugaja da bo ostal tukaj teden dni.

Čisti dobiček TPD

Iz poročil ob včerajšnjem rednem običnem zboru Trbovelske premogokopne družbe je razvidno, da je družbin čisti dobiček lani ponovno narasel ter da je brez prenosa iz prejšnjega leta izkazan v višini 14,2 milijona Din napram 12,4, 6,5, 2,0, 2,4, 18,2, 30,0 in 43,7 milijonov dinarjev v zadnjih sedmih letih. Izplačala se bo 6 in pol % dividenda, napram 6% v prejšnjem letu, to je 13 Din na delnico.

Pa čeprav...

V dr. Pucovi »Slovenski Besedi« (št. 21) beremo na uvodnem mestu med drugim: Pa čeprav so Živkovič in njegovi somišljeniki prišli v politični misiji, naša dolžnost je bila, spoštovati jih kot goste, saj menda Slovenija vendar še ni docela rezervirana samo za nemške, francoske in španske redovnike, misijonarje in židovske agente, katerih doslej pri naš še nihče ni napadel.

Škocijanski dogodki in drugo

V zvezi s ponesrečenim poskusom preprečiti prvo starokatoliško mašo v Škocijanu pri Turjaku, poroča med drugim »Slov. Narod«:

»Žalostni dogodki v Škocijanu, sadovi brezvestnega hujškanja, dajo zopet mnogo misliti in vse naše ljudstvo se vprašuje, kam vendar jadramo. Ljudje so zelo ogorčeni in čujejo se glasovi, da v bodoče ne bodo več zaupali svoje mladine g. župniku, da je ne bo hujškal k izgredom. Namesto da bi ljudi, zlasti mladino vzgajali v duhu krščanske ljubezni, netijo sovraštvo in zastrupljajo mlada srca. — V ponedeljek je nad Škocijanom divjala nevihta, med katero je treščilo v hišo ključarja, a v sosedni vasi je strela udarila v vodnjak nekega katoliškega moža. Tako ključar kakor njegove hčerke in tudi katoliški mož so bili prejšnji dan pri demonstracijah najbolj glasni.

»Prst božji« bi gotovo reki naši katoliški nasprotniki, če bi strela udarila v domove naših ljudi. Mi pa ne pravimo tako...»

V Mengešu je bil storjen zločin: Okrog dveh zjutraj je naenkrat silno počilo in ko so prestrašeni prebivalci planili iz postelj, so zvedeli, da so zločinci z dinamitom razstrelili evharistični križ. Križ sicer še stoji, vendar so od njega ostale skoraj same treske. Ljudje pripovedujejo, da sta se malo popreje pripeljala na motorju dva neznanca, ki sta nekaj časa govorila blizu križa. Kmalu po poku so slišali, da sta se spet odpeljala. Orožniki so uvedli preiskavo.

Premestitve, upokojitve, napredovanja v učiteljski službi

Prosvetni minister Dobrivoj Stošovič je podpisal odlok, s katerim so izvršene sledeče spremembe v učiteljski službi: Premesčeni so: Ambrožič Angela iz Dol. Lendave v Ljubljano, Antonac Adela iz Št. Vida (Litija) v Križevce (Ljutomer), Beničič Julija iz Križevcev (Murska Sobota) v Kupince (Murska Sobota) Bizjak Veronika iz Sulince (Murska Sobota) v Zagradec (Novo mesto), Bankovac Matilda iz Sladkega vrha (Maribor l. br.) v Št. Ilj v Slov. gor. (Maribor l. br.) Bazelj Jakob iz Divoške Oravice (Vrbaška ban.) k Sv. Urbanu (Ptui), Cesar Vinco iz Dobrovnika (Dol. Lendava v Gancane (Dol. Lendava), Daneu Danilo iz Žažarja (Ljubljana okolica) v Ruše (Maribor d. br.), Dolanc Ana iz Št. Andraža (Ptui) k Sv. Katarini (Laško), Duh Jože

Sokolske vesti

Veličastna manifestacija sokolske misli v Ljutomeru

Ob telovadnem nastopu ljutomerskega Sokola z godbo in pod vodstvom okrožnega načelnika br. Stoparja sprejeli Sokole iz Murske Sobotice in Radgone. Ob slovesnem sprejemu in sviranju godbe se je množica postrojila v povorko in z godbo na čelu odkorakala na telovadišče. Ob splošnem navdušenju in sviranju sokolske koračnice je prikoralo zatem s praporom na telovadišče 268 sokolskih pripadnikov, ki so počastili državno zastavo, po državni himni pa je zadonela mogočna pesem »Hej Slovani« iz grla navzočih množice. Nato je spregovoril društveni dolgoletni in marljivi starosta dr. Marko Stanjko, ki je izrekel nekaj bodrilnih besed na vse telovadne oddelke in občinstvo. Burno pozdravljena sta nato prikoralo moški in ženski naraščaj (46), ki sta ju vodila br. Berce in s. Škofova. Vaje so bile izvajane skladno in so pokazale večjo roko vadiateljev. Sledil je nastop moške in ženske dece (90), ki sta ju vodila s. Severjeva in br.

Regoršek. Vaje so bile ljubko izvajane. Orodna telovadba članov (dvoj) in naraščaja (koni na šir) je pokazala nekaj vrhunčnih vaj. S posebnimi točkami so nastopili moška deca z vajami na gredi, člani s prostimi vajami in ženski naraščaj. Deca je na gredi in ob njej izvajala lepe vaje, ki so bile strumno izvedene. Člani s skupino prostih vaj so pokazali, da so pri prostih vajah na višku. Videli smo veliko spretnost in čut skladnosti. Vaje so izvajali ob spremljavi klavirja po br. Sršenu. Ljubek je bil nastop naraščajnic, ki so izvajale Baruško, ki je bila zelo učinkovita, zlasti po lepih ruskih nošah. Naraščajnice so jo izvajale ob spremljavi klavirja po naraščajnici Karbaševi. Trud je bil nagraden s sijajno izvedbo, ki jo je dosegla z naraščajnicami s. Škofova. Nastop članov (96) ki sta jih vodila s. Škofova in br. Pohl je pokazal, da so se dobro pripravili za župni zlet. Vaje so bile izvedene z veliko sigurnostjo in s eksaktnostjo. Vse vaje, ki so bile deležne burnega odobravanja, je spremljala Mestna godba pod vodstvom br. Zacherla in je tudi pozneje skrbela za prijetno zabavo.

Nastop telovadnih oddelkov je pokazal, da se Sokolstvo v Ljutomeru in okolici dobro zaveda svoje vzvišene naloge. Velika zasluga gre predvsem vrhim ljutomerskim tehničnim delavcem. Zdravo!

Okrožni zlet v Slovenski Bistrici

Dne 4. julija, t. j. teden dni po župnem zletu v Mariboru, priredi Pohorsko sokolsko okrožje svoj zlet v Slovenski Bistrici. Spored: zjutraj po prihodu vlakov pregled in predelava vaj, ob 9. uri

Multumini razgledi

Makso Pirnik: „Mladinski zbori“

Pred nedavnim so izšli v Ljubljani Pirnikovi »Mladinski zbori« kot drugi zvezek SIMC (Zveze za mednarodno sodobno glasbo). Dogodek bi šel neopaženo mimo nas. Toda ker se javnost

skušnje dece, ob pol 11. uri skušnje članstva in naraščaja. Zbor za povorko ob 13. uri na zletišču. Ob pol 15. uri telovadni nastop. Sokolska gnezda od Sv. Lovrenca na Pohorju pa preko Maribora do Zreča bodo ponovno pokazala moč in strumnost sokolske vzgoje.

vedno bolj zaveda pomena glasbene vzgoje, podajam v informacijo nekoliko vrst.

Makso Pirnik je širši javnosti bolj neznan ime. Je to mlad glasbenik Oster-

fa iz Vel. Nedelje v Ljubljano, Frangeš Terezija iz Predanovcev (Mur. Sobota) v Poljčane, Gabrovec Avgust iz Benice (D. Lendava) v Radmirje (Gor. grad), Jager Valter iz Kužlja (Kočevje) v Majšperk (Ptuj), Jandl Franc iz Studenic v Slatino Radenci, Kuštrin Stanislav iz Dol. Slavečja k Sv. Juriju (Murska Sobota), Kralj, Grozdana iz Gančanov (Dol. Lendava) v Podovo (Maribor d. br.), Loparnik Zora iz Sv. Lenarda (Ptuj) v Ljubljano, Loparnik Vladimir iz Sv. Lenarda (Ptuj) v Ljubljano, Lutar Elizabeta iz Zgor. Sv. Kunigunde v Podgrad, Mihelič Vilibald iz Hoč (Maribor d. br.) v Reko (Maribor d. br.), Moškon Tatjana iz Kozjega (Šmarje) v Bakovce (Mur. Sobota), Natek Gizela iz Marenberga v Topolšiču, Nachtigal Marijeta iz Križevcev (Ljutomer) v St. Vid (Litija), Petelin Melita iz Banje Loke (Kočevje) v Konjice (Slov. Konjice), Parfant Barbara iz Vidoncev (Murska Sobota) v Novo cerkev (Celje), Pucej Bruna iz Sv. Miklavža (Maribor d. br.) v Pobrežje (Maribor d. br.), Prah Alojzija iz Kaplje (Dravograd) v Črno (Dravograd) Prah Marija iz St. Janža

(Ptuj) v Vurberk (Ptuj), Röthl Vanda iz Šmarja (Šmarje) v Šostanj, Škrabl Alojz iz Črenšovca (Dolnja Lendava) v Brezno (Dravograd), Tišar Zofija iz Sv. Jurija (Murska Sobota) v Podvelko (Maribor d. br.), Viher Miroslav iz Pinc (Dol. Lendava) k Sv. Jederti (Loško), Židanik Ivan iz Sv. Benedikta k Sv. Jurij ob P. (Maribor l. br.). Upokojena je Humek Marija, Maribor.

Napredovali so v IX. pol. skupino: Kosi L. Ludvik, Mala Nedelja, Pepelnjak J. Rotman F. Ervin, Sv. Jurij (Mur. Sobota), Špendl A. Avgust, Sv. Jurij (Maribor l. br.), Ulaga D. Emil, Žiče (Konjice), V. VIII. pol. skupino: Babnik Ivan v Jarenini (Maribor l. br.), Frahm Vilko, Prosenjakovci (Mur. Sobota), Golež Elizabeta, Šmarjeta (Maribor l. br.), Kosi-Majhen L. Štefanija, Mala Nedelja (Ljutomer), Mihelič Vilibald v Hočah (Maribor d. br.), Mrlak F., Novak Marija v Kobilju (Dol. Lendava), Praprotnik M. Terezija v Sv. Barbari (Ptuj), Štefančič Jakob v Prihovi (Konjice), Terčak S. Bogomira v Marenbergu (Dravograd), Močnik I. Mileno, Libeliče (Dravograd).

Bilo je lepo popoldne. Gospa Marija je šla na pokopališče, da po dolgi zimi zopet obišče grob svoje hčerke.

Gospa Marija je bila mlada vdova, stara komaj trideset let. Njena lepota in njena vitka postava sta privabili mnogo snubcev, ki jih je pa ona vse hladno odklonila. Hotela je ostati v miru.

I.

Gospa Marija je imela žalostno mladost.

Njeni starši so bili zelo bogati.

Obdajali so jo že v mladih letih s potratnim bleskom, da bi vsejali v otroško srce seme aristokratske ošabnosti in ponosa. Toda to se jim ni posrečilo.

Marija je bila že od mladih nog tiha

čeve šole, pri katerem je dovršil osem semestrov konservatorija. Njegovi zbori so dosedaj izhajali večinoma v »Pevcu«. V prvem zvezku edicije SIMC, posvečeni Slavku Ostercu, pa ga srečamo v družbi naših najmlajših: Cvetka, Liparja, Paternsta in Šturma, ki so izdali ženske, oz. mladinske zbornice z izrazito socialnimi teksti. Ta mlada generacija stremi za tem, da ustvari novo glasbeno folkloro. Narodne tekste, kjer je trenutno morda še najboljša mladinska pesem, t. j. najbolj zdrava, socialna, sodobno usmerjenemu glasbeniku najbližja, hoče ta generacija restavrirati z novimi glasbenimi pridobitvami v smislu monofonije in polifonije. Mladinska glasbena vzgoja na bivšem Štajerskem se je v zadnjem času povzpela že tako daleč, da dela ta generacija na tem, da ustvari falango pevcev, ki ne bo pela samo pesmi, ampak tudi otroške kantate z velikim orkestrom in otroške opere. To so veliki načrti, ki pa potrebujejo razen ogromnega dela, ki se ga danes, glasbeniki in pevководje ne otrsajo, tudi vso podporo širše javnosti.

Zbirka »Mladinski zbori« tvori velik korak v tej smeri. V glasbeni del jo uvede Dragotin Cvetko z dragocenim esejem, kjer podaja prežet sodobnega kulturnega sveta, nato pa govori o odnosu stvaritelja do javnosti, kar bo vsekakor približalo oba činitelja, da se tako glasbena kultura čimbolj poglobi.

Glasbeni del obsega šest kompozicij na razne tekste: »Uganke« in »Uspavanka Matjažku« na Klopčičev, »Snežinke« na Borisov, »Moj mili Jezušček« na Rošev, »Kralja Matjaž« na Župančičev. Narodna je »Tam v goščavci«. Pesmi so, razen dveh enoglasnih s spremljavo klavirja, napisane v troglasju. Glasovi so pisani samostojno. Značilno za te skladbe so odnosi med glasovi, kjer najgostejše srečujemo kvarte, septime in sekunde. Najmočnejši skladbi v zbirki so »Uganke« in »Kralja Matjaž«. Pesmi imajo in zapustijo čudovit, kovinski vtis. Mehko »Uspavanka« si bo zapel z veseljem vsak zbor, ki je že prešel stopnjo lagodnosti. Zbirka sama kliče po številčno močnih zborih. Pesmi (troglasne) zahtevajo mnogo dela, da rode uspeh. Priporočam jo vsem, ki se zanimajo za sodobni glasbeni pokret. Pa ima še neko redko lastnost: je prav poceni.

Jozo.

O tem in onem

Jagode

Jagode so ena najbolj priključljivih in pa tudi najbolj tehničnih vrst sadja, zaradi zgodnosti pa tudi zelo priljubljen sad. V našem podnebjju prav dobro uspevajo in jih imamo tudi zelo veliko, saj so jih svojčas celo izvažali na Dunaj. Nedvomno koristno bi bilo za naše narodno in zasebno gospodarstvo, da bi še tudi danes skušali z njimi na zunanji trg.

Jagode so že v starih časih zelo cenili kot oživiljajoč sad, zato so jih pa začeli gojiti tudi na vrtu in jih križali, da izboljšajo njihovo obliko in okus. S križanjem raznih sort so vzgojili današnje vrste z raznimi lastnostmi in okusi, ki se rabijo v najrazličnejše konzumne namene.

Gojenje jagod je zelo dobičkanosno, saj so jagode eden prvih sadov, ki prihajajo zgodaj na trg in dosežejo radi tega tudi primerno višjo ceno. Obilno poplaja jagodna kultura vsak trud, pa naj si jih prodamo na trgu ali pa uporabimo

Kako nežne barve!
Ampak kako občutljive!
Kljub temu pa imate lahko dolgo veselje z Vašimi letnimi oblekami. Potrebna je samo pravilna nega - pranje v mrzli vodi z blagimi milnimi luskami LUX.

Se peni tudi v mrzli vodi

doma. Naše gospodinjice bi morale veliko več pozornosti posvetiti jagodam in raznim izdelkom iz njih, saj je n. pr. jagodna marmelada zdrava in tečna hrana posebno za naše malčke, ne more pa škoditi tudi odraslim.

Jagode uspevajo najbolj na težki in dobro zagnojeni zemlji, ki vsebuje dovolj apna in humuza. Prav dobro pa uspevajo na solnčni legi, medtem ko je v senci vzrasel plod voden. V peščeni zemlji ne uspevajo bogzna kako, ker jim v taki prsti primanjkuje vlage. Vlage pa rabijo veliko in poleg te tudi hranilnih snovi, zaradi česar moramo gledati na to, da je zemlja močno pognojena, ker jo sicer izčrpajo že v nekaj letih in rastline pešajo zaradi oslabiljenja in končno usahnejo.

Jagode rode najbolj v drugem in tretjem letu, pri čemer moramo paziti tudi na to, da imamo v kulturi dovolj moških rastlin, da je opravevanje omogočeno. Če manjka takih rastlin, izostane pridelek in čudimo se, zakaj. Od četrtega leta naprej pa pojenjuje pridelek, jagode so se izrodile. Zato je treba paziti tudi na moške rastline in pa na pravočasno presajanje, kar je najboljšje izvršiti v mesecu avgustu. Razmnožujemo jih s pritlikami, ki jih namenimo v te svrhe že v juniju. Na prostoru, kjer smo gojili že štiri leta jagode, ne sadimo jagod, ampak porabimo prostor za druge povrtine, ker zaradi izčrpanosti zemlje ne uspevajo.

Posebna lastnost jagod je, da poganjajo spomladi iz predletnih rastlin dolge pritlike, ki na koncu vzbrste v nove vršičke, vtičice se pa tudi okorene in tako razmnože rastlino. V deževnem in rosnem vremenu vise beli cveti navzdol, a v lepem pa stoje pokoncu.

Ne poznamo danes več kulturne rastline, ki bi ne imela sovražnikov, rastlin-skih in živalskih zajedavcev. Take ima tudi jagodna rastlina. Napadajo jo razne glivične bolezni, proti katerim se branim s škropljenjem z bordoško ali burgundsko brozgo, škodljivce iz živalskega rodu kot so razni hrošči rilčkarji, gosenci, hrošči tekači, polži in ličinke raznih metuljev in sovč pa zatiramo ali s pobiranjem in pokončevanjem, ali pa s škropljenjem in mrčesomori, ki vsebujejo strupene primesi kot švanjfurtsko zelenilo in druga arzenikova zatiralna in obrambna sredstva.

ko se na cvetkah zaiskri rosa v mavričnih barvah, ko zapoje prvi ptiček in ko čez vse zapihlja lahen jutranji zefir. Predstavljal si je ljubezen kot najslajšo pesem, najslajši akord, ki zazveni in polagoma zamre v daljavah...

Njen mož je bil veletrgovec. Njena duša je bila prenežna in previsoka, da bi jo mogel umeti. Marija pa je takoj čutila, da ji on ne more dati tega, po čemer je tako hrepenela, da ji ne more dati čiste, svete ljubezni. In radi tega je sovražila svojega moža. Odtujila se je svetu in v samotnih urah je neutolajljivo jokala po izgubljenih sanjah. Spoznala je življenje in spoznala je, kako zaman je hrepenenje po nedosežnih višinah. Pa je molčala. Nikomur ni potožila svoje brezmejne bolesti. (Dalje).

Gospa Marija

Bila je pomlad. Ozelenele so trate, ozelenela so drevesa in čez vse je legla jasna pesem pomladi. Globoki, mračni gozdovi so zašumeli v njej in vsi lesovi so bili polni drznih akordov, tja do horizonta, kjer so cvetoče smreke nalik okrašenim stebrom podpirale visoki nebesni obok. Cvetovi so padali čez vso dolino in livade so vzcvetele. Ptice so se vrnile in gozd je oživel. Jasno nebo se je razpenjalo nad vso zemljo v pomladni lahкотi. Vstajenje se je širilo povsod. S solncem prepojene in s cvetjem prepletene so šumele dobrote v veseli solnčni pesmi in ozračje je odmevalo v lahkih, neslišnih akordih...

Mariborske in okoliške novice

Sokolska povorka. V nedeljo, dne 27. tm. se bo pomikala sokolska povorka takole: ob pol 11. uri odhoda z letnega telovadišča Sokola Maribor matice skozi Strossmajerjev drevored po Koroški cesti preko Glavnega trga skozi Gosposko ulico, po Slovenski ulici in Aleksandrovi cesti, preko Sodne v Tattenbachovo ul. pred Narodni dom, kjer bo takoj nato slavnostna predaja spominskega traka Nj. Veličanstva Kralja. — Najvljudnejše naprošamo hišne posestnike, da blagovolijo v soboto (26. t. m.) in v nedeljo (27. t. m.) razobesiti državne zastave v počastitev Njegovega Veličanstva Kralja Petra II. Ravnotako naprošamo gg. trgovce, da blagovolijo okrasiti svoja izložbena okna s sliko Nj. Vel. Kralja Petra II. in z državnimi trobojnicami.

Zletni odbor mariborske sokolske župe sporoča tem potom občinstvu, da bo na dan 27. junija, v soglasju in z odobrenjem mestne občine mariborske in mestne policije, zaprta zvezna ulica med Koroščevo cesto ter Samostansko ulico in to od 7. ure zjutraj do 19. ure.

Slavnostna akademija sokolske župe Maribor ob priliki župnega zleta, ki se vrši v soboto 26. junija ob osmi uri zvečer v unionski dvorani, bo prava revija najboljših telovadnih točk ter telovadcev. Unionska dvorana bo v to svrhu posebno prirejena tako, da bodo prišle posamezne telovadne točke do pravega izraza. Sodeluje vojaška godba. Pohitite nabaviti vstopnice pri Brišnik Zlati.

Vidovdanska številka

„Večernika“

Izide v soboto dne 26. t. m. in sicer v pomnoženem obsegu ter povečani nakladi. Številka ostane v krogu čitateljstva ter naročništva štiri dni ter je insercija v navedeni številki zelo priporočljiva. Trgovci in obrtniki se vabijo, da oglašujejo v navedeni številki in se sprejemajo večji oglasi le do petka 15. t. m. ob 17. uri, malji oglasi pa najpozneje do sobote 26. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Diploma. Te dni je z odličnim uspehom diplomiral na drž. konservatoriju v Ljubljani naš mladi kompozist gosp. Dragotin Cvetko iz Maribora. Dvojnemu profesorju in znanstveniku iskreno čestitamo in mu želimo na njegovi življenjski poti obilo uspehov!

Društvo »Nanos« naznanja, da se bo vršil dne 10. julija t. l. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma izredni društveni občni zbor. Vabljeni so vsi člani in članice ter prijatelji društva.

Mestna podjetja — avtobusni promet sporoča, da vozi mestni avtobus dne 27. t. m. ob 5.40 vrlj Pohorja. Vrnitev isti dan ob 19.30 (od odcepa). Izlet bo samo v slučaju lepega vremena in ob zadostnem številu prijav. Interesenti naj pošljejo svoje prijave do 26. tm. v prom. pisarno mest. avt. prometa telef. 22-75. Cena v eno smer Din 20.

Prodaja vstopnic za sokolske prireditve: Vstopnice za svečano akademijo, ki se vrši v unionski dvorani v soboto ob 8. uri, se dobe v trgovini Zlate Brišnik. Vstopnice za javen nastop v nedeljo ob pol 15. uri na letnem telovadišču sokolskega društva Maribor matice se dobe v predprodaji pri br. Burešu.

Vse govore, ob priliki letošnjega zleta mariborske sokolske župe, zlasti pa one pred Narodnim domom, ko bo izvršena svečana predaja Kraljevega traka zastavi matičnega društva, bodo ojačali zvočniki trdke Radio Maribor.

Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru sporoča, da odpade za petek 25. t. m. javljeno predavanje g. ing. Mačkovička o »Sloveniji osobito Podravju v sodobnih nemških teorijah«, ker je gosp. predavatelj službeno zadržan. Predavanje je preloženo na poznejši datum.

Borza dela išče 2 hotelski perici, hotelško kuharico za močnate jedi, 3 strežničice k bolnikom v starosti od 20—30 let za stalno nameščenje.

Darujte za azilni sklad PTL!

Hišni posestniki!

Iz Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico v Mariboru. Sokolska župa v Mariboru nam sporoča, da se vrši v proslavo 30-letnice obstoja mariborskega sokolskega društva v dneh 26. in 27. junija župni zlet ter da je Njegovo Veličanstva kralj Peter II. to društvo odlikovalo s spominskim trakom, ki ga bo pripel na društveni prapor gospod general Milenković kot zastopnik Njegovega Veličanstva kralja. Društvo hišnih posestnikov v Mariboru obvešča o tem odlikovanju mariborske hišne posestnike ter jih naproša, da v dneh 26. in 27. junija razobesijo državne zastave raz svojih hiš. Tč. predsednik Meglič Otmar, tč. tajnik dr. Marin Vilko.

Porodniško-ginekološki oddelek splošne bolnišnice v Mariboru, ki je bil radi nekaterih slučajev porodne vročice dne 25. maja 1937 kontumaciran, je bil temeljito razkužen, očiščen, prebarvan in preplešan ter se od dne 26. junija daje zopet sprejemajo porodniško-ginekološki slučajji, ki so bolničnega zdravljenja in oskrbe potrebne. Zdrave porodnice se ne sprejemajo, ako niso podani za to tehtni socialni razlogi pri porodnicah, ki nimajo kje roditi. Po odločbi disciplinskega sodišča pri kr. banski upravi v Ljubljani je šef oddelka g. primarij dr. Benčan Josip zopet vpostavljen v službo in je prevzel dne 24. junija 1937 posle šefa porodniško-ginekološkega oddelka.

Iz sodne službe. Sodnik sreskega sodišča v Ormožu Dušan Pipenbacher je premeščen k okrožnemu sodišču v Maribor.

Šah v Rogaški Slatini. V včerajšnjem 10. kolu je Najdorf premagal Vukovića, Foltys Trifunovića, Kostić Nedeljkić, Schreiber Königa, Pirc Matvejeva, Samsch Tomovića, dočim sta Bröder in Kalabar remizirala. Stanje po 10. kolu: Najdorf 7 in pol, Foltys, Samsch 7, Bröder 6, Pirc, Vuković, Trifunović 5, Kostić, Gerben 4 in pol, Schreiber, Tomović 4, König 3 in pol, Kalabar, Nedeljkić 2.

Za sodnika upravnega sodišča v Celju je imenovan Stanko Mašič, svetnik notranjega ministrstva v Beogradu.

Planinske maše bodo v poletni sezoni vsako nedeljo in praznik na sledečih postojankah: Pri Sv. Anehu na Pohorju počeni v nedeljo, 27. junija do vključno 12. septembra ob 10. uri. Na Uršlji gori pri Slovenjgradcu bo prvič služba božja na praznik Sv. Petra in Pavla, dne 29. junija ob 10. uri; potem vsako nedeljo in praznik do vključno 12. septembra ob 9. uri. Na Smolniku pri Rušah ob 27. junija do 12. septembra ob 9. uri. Planinci, ki odhajajo iz Maribora v nedeljo ali praznik zjutraj, se opozarjajo, da je prva sveta maša v frančiškanski cerkvi ob ¼5, tako da morajo še pravočasno na vlak.

Na obeh mariborskih narodnih šolah bo v sredo, dne 30. junija 1937 od 8. do 11. ure vpisovanje za vse razrede. Novinci naj pridejo v spremstvu odraslih, ki naj zanje predlože domovnice, krstne liste in potrdila o cepljenju proti kozam.

Mladina v vojno akademijo. Razpisan je natečaj za sprejem 260 gojencev v vojno akademijo. Pogoji za sprejem so razvidni pri mestnem vojaškem uradu med uradnimi urami.

Lastniki še nepregledane živine (konj, volov) in vprežnih vozil za mesto Maribor se opozarjajo, da se vrši pregled in popis dne 26. julija 1937 na sejnišču z začetkom ob 7. uri zjutraj. Opozarjajo se posebej vsi lastniki, da je z zakonom zabranjeno 30 dni pred pričetkom popisa, to je od 26. junija do 26. julija vsako odtujevanje, prodaja ali menjava konj in vozil.

Rekruti dijaki, absolventi srednjih šol s položenim zrelostnim izpitom, ki želijo še v tekočem letu odslužiti dijaški rok, naj vložijo tozadevne prošnje neposredno pristojnemu vojnemu okrožju najdalje do 1. avgusta t. l. Prošnjam, kolekovanim z Din 10.—je priložiti dokaz o končanem študiju. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale.

Kantina. Dne 8. julija 1937 ob 11. uri bo v vojašnici Kralja Petra I. v Mariboru prva ofertna licitacija za oddajo kantine v zakup. Pravico do soudeležbe pri licitaciji imajo samo invalidi. Natančnejši

Blagodejno vplivajo
in negujejo kožo

ELIDA MILA

ELIDA MILO *Favorit*

Že deset let ljubljene vsake lepe žene

pogoji so razvidni dnevno v blagajnikovi pisarni.

Kaj je ugotovila obdukcija. V zvezi s smrtjo 27 letne delavke Marije Grozlove, o čemer smo včeraj poročali, je davi ugotovila sodna obdukciska komisija, v kateri sta bila poleg zapisnikarja preiskovalni sodnik Rebolj in sodni zdravnik dr. Zorjan, da je smrt nastopila radi sepse, ki jo je povzročilo splavljenje telesnega ploda.

Očetu zažgal hišo. Pri občinskem uradu v Šmartnem pri Slovenjgradcu se je zglasil 26 letni posestniški sin Fr. Pačnik ter dal na zapisnik, da je dne 20. avgusta leta 1932 na pritisk svojega očeta 60letnega Pongraca Pačnika zažgal hišo v Završah št. 19 in to radi tega, da bi prišel oče do zavarovalnine 25.000 dinarjev. Orožniki so sina in očeta aretirali ter izročili sodišču.

Tatinska Jerica. Gostilničarka Ivana Račičeva v Zgor. Radvanju je že deljasa opazila, da ji izginjajo razni predmeti, kakor namizni prtji, obleke, perno, pa tudi klobase in pivo v steklenicah. Zadevo je prijavila studenskim orožnikom, ki so napravili hišno preiskavo pri 19 letni služkinji Jerici K. pri kateri so res našli razne ukradene predmete v vrednosti nad 1000 dinarjev. Služkinjo so orožniki oddali v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Zopet nevihte napoveduje dunajska vremenska papoved za danes. V ostalem pa bo v južnih Alpah zopet oblačno.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Vidmarjeva in Savostova lekarna.

Putnikove novice

Najlepše izkoristite praznike če se udeležite krasnih Putnikovih izletov z modernimi avtokari: od 26. do 29. junija: Großglockner-Zelj am See-Salzburg-St. Wolfgang, popolen aranžman Din 1.000. 29. junija (Sv. Peter in Pavel): Vrbsko jezero (Celovec) vožnja vključno vizum le Din 150. 29. junija: Logarska dolina Din 120. Informacije: Putnik Maribor-Celje.

Sporna gibanje

Odločilna kvalifikacijska tekma za vstop v nacionalno ligo

V nedeljo dne 27. t. m. ob 17.30 nastopi v Mariboru v prvenstveni tekmi odlično moštvo varaždinske Slavije, ki bo pomerilo svoje moči kot predstavnik oziroma prvak zagrebškega nogometnega podsava s prvakom LNP, tukajšnjim SK Železničarjem.

Kakor znano je glasom propozicij prvenstvenega tekmovanja JNS zadnji plasirani klub SK Slavija iz Osijeka izpadel iz nac. lige. Na njegovo mesto ima priti oni klub izmed 14. prvakov podzavezov, ki bo v kvalifikacijskih tekmah izšel kot zmagovalac. I. kolo teh tekem se je že odigralo dne 6. in 13. t. m. Šest prvakov, med njimi prvak osiješkega, kragujevačkega, niškega, banjaluškega, splitskega in subotiskega podsava je v prvem kolu podleglo in so že izpadli iz konkurence. Za prvenstvo se bori še 8 predstavnikov podsavezov in to: Jedinstvo (Beograd), Gradjanski (Skopje), Vojvodina (Novi Sad), ŽAK (Petrovgrad), SAŠK (Sarajevo), Arsenal (Tivat), Slavija (Varaždin) in reprezentant Slovenije Železničar (Maribor). Dva od teh konkurentov t. j. Arsenal (Tivat) in ŽAK (Petrovgrad) sta radi visokih porazov v nedeljo 20. t. m. tako rekoč že izločena.

Glavna borba se bo torej vršila v Beogradu med Jedinstvom in Gradjanskim iz Skoplja ter pri nas v Mariboru med Slavijo iz Varaždina in našim predstavni-

Poljčanske novice

V krogu svojcev in svojih prijateljev je te dni obhajal 75-letnico svojega življenja vpokojeni železničar in posestnik g. Ivič Alojz Krepak in čil je še vedno, čeprav mu v življenju ni bilo ravno z rožicami postlano. Že dejstvo, da je odgojil in vzgojil 14 otrok, ki so danes vsi lepo preskrbljeni, priča, da je bil jubilar vse svoje življenje delaven in priden. Za seboj ima 51 let zakonskega življenja, kar tudi ni malenkost. V najlepšem soglasju sta preživela s prvo ženo, ki mu je pred nekako 20 leti umrla. 36 let, z drugo ženo pa se že tudi 15 let prav dobro razumeta. — Po 32 letih železniške službe je stopil v zasluženi pokoj. Tekom let si je s pridom, trudom in varčnostjo ustvaril v Čretniku svoj lasten dom, kjer si zdaj z delom na malem posestvecu krajša čas, ki mu je bil vedno dragocen. Čvrstemu jubilaru ključemo še na mnoga leta!

Iz življenja in sveta

Okameneli gozd

Okameneli gozd v Arizoni v Zedinjenih državah Amerike je ena izmed najlepših naravnih zanimivosti Amerike. Učenjaki pravijo, da so ti gozdovi »žive li« žje pred nekako dve sto milijoni let. Gozd je okamenel morda na tale način: debela, ki jih je voda odplavljala, so se po grezala na dno, kjer jim je hitra prevleka silicija onemogočila razkrajanje. Alj pa tako: zaradi nenadnega udara zemlje so se pogrezni celi gozdovi in jih je nato zalila voda, močno nasičena z rudninskimi solmi, kar je povzročilo okamenjenje. Najzanimivejše pa je, da se je ta okameneli les v nekaterih krajih izpremenil v dragocene kamne, kakor ahat, oniks in podobne, ki leže kar raztreseni po zemlji. Okameneli gozd se razteza na površini okoli 60 kvadratnih kilometrov v nekaki puščavi brez posebnega rastlin-

kom SK Železničar. Prva tekma, ki sta jo kluba odigrala v nedeljo dne 20. t. m. v Varaždinu, je po hudi izenačeni borbi končala 0:0, torej brez odločitve. To nedeljo je našemu predstavniku dana prilika, da si na domačih tleh in na svojem igrišču izvojuje zmago. Toda to ne bo lahko, kajti moštvo Slavije je odlično. V njeni sredini se nahajajo bivši reprezentanti Zagreba kot vratar Grims (HASK), centerfor Koprivnjak-Tarzan (Gradjan), odlična krila Solerti (Concordia), Kovačević (Jedinstvo) itd. Moštvo trenirajo že več let odlični avstrijski in madžarski trenerji.

Po zadnji tekmi sodeč ni velike razlike med obema moštvoma; mogoče nekoliko prekaša Slavija našo enajstorico po rutini, ker je imela priliko igrati več mednarodnih tekem. Mnenja smo, da bo odločila požrtvovnost. Ker vemo, da naši železničarji znajo zaigrati, ako hočejo, potem pričakujemo od njih, da pojdejo v boj z odločno voljo do zmage in da s tem priborijo našemu nogometnemu sportu mesto in ugled, ki mu po kvaliteti pripada.

Da bo naša enajstorica imela v tej borbi zadostno moralno oporo, je dolžnost celokupnega sportu naklonjenega občinstva, da tekmo polnoštevilno poseti in na dostojen sportni način bodri domače moštvo.

Zadnje telefonične vesti

Valencia: demonstracija se lahko sprevrže v konflikt - London in Pariz: kako izpolniti kontrolno praznino - Berlin: kontrolirali bomo na svojo pest - Moskva: bomo pa mi izpolnili vrzel

LONDON, 24. junija. Angleški listi ugotavljajo majhno popustitev napetosti v mednarodnem položaju. Ta ublažitev je nastopila radi nemške izjave, da ne bo podvzela nikakršne direktne akcije proti Španiji. »Daily Telegraph« poroča celo, da ostaneta Nemčija in Italija v londonskem nevmeševalnem odboru.

BERLIN, 24. junija. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča, da ne bosta Nemčija ter Italija svojih pri pomorski kontroli delujočih vojnih ladij umaknili iz španskih vod, ampak samo iz kontrolnih zon. Nemške vojne ladje bodo na lastno pest vršile kontrolo brez ozira na navodila londonskega odbora. V slučaju napada d katerekoli strani se bodo znali braniti.

LONDON, 24. junija. Radi odstopa Nemčije in Italije iz španske pomorske kontrole prevladuje v londonskem nevtralnem odboru bojazen, da bi radi te vrzeli izgubila vsa pomorska kontrola na učinkovitosti, zlasti pa, če bi stanje trajalo delj časa. Obstoj celotne sum, da se je praznina nalašč odprla, da bi se omogočili transkripti ljudi in materiala. Po poročilih je v Civitavecchiji pripravljenih 15.000

laških prostovoljcev, ki čakajo na odhod v Španijo. Radi tega je treba nastale praznine čimprej izpolniti. Prvotno je bila namera Francije in Anglije, da zasedeta v španskih vodah nastalo praznino s francoskimi in angleškimi pomorskimi enotami. Sedaj pa je izjavila sovjetska vlada svojo pripravljenost, da odpošlje svoje vojne enote v izpraznjene zone. Ta ponudba je povzročila v Londonu precejšnje presenečenje, ker se sovjetska Rusija preje ni hotela udeležiti pomorske kontrole. Zdi se, da je hotela Moskva na ta način demonstrirati proti Rimu in Berlinu. Morda bo to povzročilo vrnitev Nemčije in Italije na prejšnje linije.

VALENCIJA, 24. junija. Valencijska vlada je sporočila londonskemu odboru, da ne bo v slučaju italijanske nemške demonstracije napadala teh ladij, dokler bodo zunaj španskega vodovja na odprtem morju. Bo pa vlada ukrepila vse potrebno, če bi demonstrirajoče ladje priplule v španska vodovja. V Valenciji obstoja bojazen, da bo predstojeca pomorska demonstracija Nemčije ter Italije dala povod k odkritemu konfliktu.

Okna v svet

„Svobodna državna kirurgija“

Fantastičen načrt dr. Esserja.

Na severnogrškem otoku Kyra Panaghia hoče nizozemski kirurg dr. Esser ustanoviti »kirurško svobodno državo«, svobodno državo človečanstva. V varstvu popolne politično-pravne neodvisnosti, ki bo izključevala vsakršne motnje in vplive, bodo nesrečneže vseh narodov, pohabljeni bodisi po nezgodi, boleznih ali pa že od rojstva, zdravili in jih vračali delovnemu življenju. Pogajanja z grško vlado glede državnopravnih in finančnih vprašanj za prepustitev omenjenega otoka so v teku.

Dr. Esser je pred dvema letoma ustanovil

»Neodvisni zavod za struktivno kirurgijo«.

V predsedstvu so poleg drugih francoski prezident Leblun, nizozemski ministrski predsednik Collijn, angleški Nobelov nagrajenec Lord Rutherford in tajni svetnik Bier. Ta zavod si je nadel idealno nalogo, da zgradi kirurško svobodno državo na grškem otoku. Grška vlada je dr. Esserju zagotovila svoje sodelovanje, grški kralj pa mu je dal na razpolago torpedovko, s katero je dr. Esser preiskal grška otočja. Odločil se je za otok Kyra Panaghia, ki meri svojih 28 kvadratnih kilometrov in je domala brez prebivalstva.

Dr. Esser hoče otoku, ki bo dal prostora njegovi kirurški svobodni državi zagotoviti

enake mednarodne nevtralnostne pravice, kakršne ima Rdeči križ.

Na otoku namerava zgraditi visoko šolo za »struktivno kirurgijo« in zavod za psihoanalizo. Pohabljenec, ki bodo na otok sprejeti, bodo z metodami telesne in psihološke nege usposabljali za izvrševanje vsakovrstnih industrijskih del, na kojih naj po načrtu temeljijo finance male otoške države.

Stroške za ustanovitev, za hospitalske stavbe, za obdelovanje zemlje in za pristaniške naprave naj pokrijejo prostovoljni prispevki. Zavod razpolaga že zdaj z izdatnimi svotami. Precejšnje olajšanje pomeni dejstvo, da se je cela vrsta kirurgov ponudila za brezplačno operiranje. Ubožni

bolniki, ki jih bodo negovali zastoni, bodo po ozdravitvi odslužili stroške za zdravljenje z delom za svobodno državo. Pričakujejo pa, da bo prišlo tudi precej imovitih bolnikov, ki bodo z nagradami prispevali k vzdrževanju tega velikega človekoljubnega zavoda. »Struktivna kirurgija«, metoda zdravljenja, ki jo bodo na tem otoku uporabljali, je sistem, s katerim se poleg dr. Esserja praktično bavita tudi kirurga Sir Harold Gillies in prof. Lexer.

Otok leži v Egejskem morju, blizu svetovno znanega otoškega samostana Atoša, ki je že celih petdeset let mednarodno priznana, prastara, verska svobodna država v okviru Grčije. Dr. Esser se hoče pri sestavi pravnih temeljev svojega otoka sklicevati na položaj te sosedne svobodne države.

Kaj pišejo rajhovski listi

BERLIN, 24. junija. Značilni so komentarji tukajšnjih listov. »Berliner Börsenzeitung« pravi, da je potrpežljivost vlade edinstvena v svet. Zgodovini. Italija in Nemčija obravnavata iz golega idealizma, da bi skrajšali trpljenje španskega naroda. Radi tega bodo nemške vojne ladje obračunale z boljševiški pirati, kakor se obračuna s pomorskimi roparji. »Völkischer Beobachter« meni, da ne more nikdo zameriti Nemčiji in Italiji, če odstopata od pomorske kontrole. »Lokal-Anzeiger« pa izjavi, da bi bilo blodno, če bi kakšna vesela mirno gledala uničevanje svojih vojnih ladij ali pa, da bi dovolila, da bi mornarski strokovnjaki drugih narodov proučevali ure ditev teh vojnih ladij. Nemčija in Italija ostaneta v londonskem odboru, ker hočeta opozoriti druge države na nevarnosti, ki jih povzročajo valencijski boljševiki.

Pozno popoldne je naša torpedovka »Niki« odplula iz atenskega pristanišča Pireja. Po dvanajsturni vožnji proti severovzhodu smo ob prekrasnem vremenu dosegli jutraj južno obalo otoka. Malo, dobro zavarovano pristanišče nas sprejme. Našo ladjo pozdravi ribiški čoln, eden izmed onih, ki okoli otoka lovijo ribe; ta del egejskega otočja je namreč znan po veliki obilici rib. Izstopimo na obalo. Po poti skozi grmovje pridemo v edino naselbino tega otoka. Tukaj bivajo tri ovčarji s svojimi rodbinami in dva meniha iz samostana Atoša. Naš prihod zbudi senzacijo. Meniha in ovčarji nas pričakujejo pred hišo, pred preprostimi kamenitimi zidovi pod nizko streho. Starejši menih nas povabi v samostan k prigrizku, ovčarji pa silijo, naj gremo najprej k njim. Tem ljudem je gostoljubnost v krvi. Sonce sije v vsem svojem veličastvu. Sedemo na leseno klopo pred hišo, družinski člani dobrih ovčarjev pa nas iz spoštljive razdalje radovedno opazujejo. Prinesejo nam ovčjega sira, domačega kruha in izbornega ovčjega mleka. Ovčarji nam pripovedujejo, da ima otok, to se pravi, samostan, za katerega delajo, ogromno ovčje čredo, razen tega pa še nekaj krav, volov in oslov. Vse oljke, pinije in vse grmičje z užitnimi sadeži, ki

jih vidimo pa jim imen ne vemo, vse je samostanska last.

Po okrepčilu pri gostoljubnih ovčarjih jo mahamo z menihoma proti samostanu, kamor nas vodi pot preko gričev. Čez dobro uro smo tam. Samostan je zgradil bizantinski cesar Nikeforos, zdaj pa je last atoške meniške republike. Z ob časa ga je že precej zdelal, kljub temu pa še zdaj lahko opazimo, da je morala biti kapela mojstrsko delo bizantinske umetnosti. Danes so freske seveda nejasne. Zidovi niso več trdni, kamenje se kruši. Nad vso zgradbo leži duh preteklosti. — Meniha sta mlada in rjavo zagorela, imata dolgo brado, las si nikoli ne strižeta, pač pa si jih na tilniku vežeta v vozel. Samostan ima veliko knjižnico in mnogo živopisanih slik bivših opatov. V malih okroglih kozarčkih nam ponudijo precej močnega žganja, ki ga menihi sami žgejo. Na krožniku servirajo male kose kruha in sira, natakunjene na palčico, tenko kakor zobobrec. Po prigrizku stopimo na samostansko teraso, odkoder se nam odpre prelep razgled. Kakor na zemljevidu se razgrne otok pred našimi očmi. Dolgi zeleni travniki, gozdovi, ovce med silnimi oljkami, vse skupaj pa obema večno modro morje. Meniha nam naštevata in razlagata imena malih otokov, ki ležijo v morju kakor male zelene krpe z razmetanimi grmičjem in položnimi, nizkimi griči. Pokažeta nam tudi ozko obalo, posuto z bleščečimi belimi peskom: kopališče naše bodoče svobodne države.

Med potjo proti malemu severnemu pristanišču še kar naprej uživamo lepoto tega malega raja. V duhu se mi poraja slika:

Kyra Panaghia kot svobodna država z lastno zastavo, s hospitali in okrevališči, z modernim pristaniščem in letališčem z radiom in pošto. To bo kraj, kjer bodo obupanci črpali novega življenjskega poguma, svobodna država krepilnega okrevanja, dežela nove, oživljajoče nade za trudne in obtežene.

Zanjo ravno.

Trgovec (zasledivši svojega učenca pri tatvini: »Kako se moraš spozabiti k tatvini. Mar nič ne pomisliš na svojo staro mater?«

Vajenec: »Seveda, saj zanjo ravno kradem«.

Razno

MAMICE!

Otroške vozičke v najmodernejših modelih dobite pri Justinu Gustinčiču, Tattenbachova 14. 2932

DOBRO DOMAČO HRANO za Din 300.— mesečno. Koroska 7, na dvorišču I. nadstropje. 3410

Prodaj

MOTOCIKEL

v brezhibnem stanju, 350 ccm radi bolezni poceni naprodaj. Dolenc Drago, Aleksandrova cesta 10. 3377

TRGOVINA

z mešanim blagom v okolici Maribora ugodno naprodaj ali v najem s 1. julijem. Pomudbe na upravo »Večernika« pod »Takoj«. 3407

Prodaj poceni TRICEVNI RADIO-APARAT. Marija Belina, Studenci, Slomškova 9. 3404

VEČ GLINASTIH PEČI

razna, vrata skoraj novo črno jedilnico prodaj. Vprašati hotel »Mariborski dvor«. 3404

Nova ali stara, dobro ohranjena SPALNICA ugodno naprodaj. Salon »Olga«, Kopališka 2. 3401

Posest

DVOSTANOVANJSKA HIŠA v bližini Maribora ugodno na prodaj. Naslov v upravi lista. 3367

Kupim

KUPIM KNJIZICO Mestne hranilnice v Mariboru Naslov v upravi »Večernika«. 3405

V nalem

GOSTILNO na deželi, s posestvom ali brez posestva, dam v najem takoj. Ponudbe pod »Kavcijo zmožnim« na upravo. 3402

Sobo odda

SOBO

s štedilnikom oddam. Aleksandrova c. 20, Pobrežje. 3400

Stanovanje

ODDAM STANOVANJE sobo in kuhinjo 300.—, 350.—, dvosobno, parketirano 550.—, 650.—. Maribor, Smetanova ulica 59. 3406

Oddam visokopritlično DVOSOBNO STANOVANJE s pritlikinami. Maistrova 17. 3409

Službo dobi

PRAKTIKANT

za tekstilno z malo maturo se sprejme. Pismene ponudbe pod »Praktikant« na upravo. 3399

Širite »Večernik«

Sodoma in Gomora

27

In niso jih omeščale nobene prošnje in tudi ne grenke solze obupane Adelgunde. VII.

V veliki prostorni sobi policijskega urada je stal Angelik. Ves vrtoglavl in še z izbuljenimi, krvavimi očmi je gledal strogega gospoda, ki je sedel za mizo. Angelik ni nič vedel, kaj se je ponoči zgodilo. Ni vedel, kje se nahaja. Spal je še vedno trdno, ko sta ga dva »redarja ne preveč nežno začela buditi in ga vlekla, komaj da je oči odprl, pred policijskega uradnika. Zdaj je samo slutil, da se nahaja v rokah gosposke, a že ta slutnja je zadostoval,

da so se mu zašibala kolena in da je z grozo strmel v uradnega gospoda, ki še ni pogledal Angelika in ki je mirno pisal, kakor da je sam v sobi. Nekaj časa je Angelik čakal, da ga uradnik ogovori, a ker se to ni zgodilo, se je osokolil in ponižno rekel:

»Oh, gospod mogočni, ki sta Vam nebo in cesar dala oblast!...«

»Pišem...« je zgrmel uradnik in Angelik je strahoma utihnil.

Ko je uradnik za trenutek nehal pisati, je mislil Angelik, da je zdaj čas izpregovoriti.

»Oh, gospod, mogočni, ki sta Vam nebeški oče in francoski cesar dala oblast...«

»Pišem...« je zarjul uradnik in udaril ob mizo, da je Angelik kar odskočil in se z obema rokama prijel za zid.

»Kako sem se ustrašil,« je sam pri sebi vzdihoval Angelik. »Oh, ko bi mu zdaj jaz smel reči, naj piše!... Tako bi mu to zabrusil, da bi se s stola prekucnil.«

Končno je uradnik odložil pero in vzel popisani papir v roke.

»Kako se pišete?« je osorno vprašal, in izpod čela pogledal na Angelika.

Ta je skoro omedlel strahu. V duhu je zagledal kapucinski samostan, verige in palico patra Spinače, in je obupno sklenil roke.

»Oh, ... mogočni gospod... tako sem

zmešan... sam ne vem... kako se pišem...«

»Ta človek je še zdaj pijan,« je dejal uradnik, kakor bi sam s seboj govoril in potem vprašal Angelika:

»Kako se pa piše vaš oče?«

»Ga... ga... sploh nimam.«

»Osel!« je dobrohotno rekel uradnik. »Kako se pa piše Vaša mati?«

»Tudi... tudi... matere nisem nikoli imel...«

Uradnik je uprl v Angelika vprašujoč pogled in nekaj mrmral.

»Kako pa ste na svet prišli, če nimate no očeta, no matere?«

»Gospod mogočni, tega ne vem... Farovška kuharica me je našla... in gospod fajmošter so se me usmili!...« (Dalje.)